

Vergaderjaar 2008–2009

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 852

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 april 2009

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij drie fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Verordening inzake langetermijnplan noordelijk heekbestand; (Kamerstuk 22 112, nr. 850)
2. Mededeling inzake inzet van ict voor overgang naar een energie-efficiënte, koolstofarme economie; (Kamerstuk 22 112, nr. 851)
3. Mededeling inzake strategie voor een sterkere ICT markt in Europa.

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche: Mededeling inzake strategie voor een sterkere ICT markt in Europa

1. Algemene gegevens

Voorstel: Een strategie voor O&O en innovatie op ICT-gebied in Europa: meer engagement

Datum Commissiedocument: 13 maart 2009

Nr. Commissiedocument: COM (2009) 116

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=198054

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: Niet opgesteld.

Behandelingstraject Raad: Nog onbekend

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Economische Zaken

2. Essentie voorstel

Deze Mededeling benadrukt en geeft inzicht in het belang van een strategie voor een sterkere ICT markt in Europa. De lidstaten en de marktpartijen worden opgeroepen om gezamenlijk meer financiële middelen ter beschikking te stellen en beter samen te werken op het gebied van ICT onderzoek en ontwikkeling (Research & Development) en innovatie. ICT is van groot belang voor onder andere kennis en innovatie, economische groei, de arbeidsmarkt en duurzaamheid. De EU geeft minder Onderzoeks- en Ontwikkelingsgeld uit aan ICT dan de VS en Japan. De ICT markt van de EU is potentieel de grootste in de wereld maar de EU profiteert hier onvoldoende van wat betreft marktaandeel en omzet. De EU heeft de ambitie om voorop te lopen in innovatieve ICT ontwikkelingen door meer te investeren in onderzoek en ontwikkeling en innovatie op het terrein van ICT.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

De Europese Commissie kondigt een aantal acties en maatregelen aan, die zich vooral richten op het verbeteren van de samenwerking tussen lidstaten, en tussen alle partijen betrokken bij ICT. Zo vraagt de Commissie de lidstaten en de regio's om meer samen te werken bij het plannen, ten uitvoer leggen en delen van infrastructuur voor onderzoek & ontwikkeling en innovatie op ICT-gebied, met name gebieden die grote investeringen vergen, zoals nano-elektronica en krachtige computerfaciliteiten. De Europese Commissie zal steun verlenen aan samenwerkingsplatforms tussen de lidstaten op dit gebied.

De Commissie wil nieuwe markten voor innovatie vergemakkelijken door nauwere samenwerking tussen gebruikers en producenten van ICT-innovatie in verschillende departementen van overheid en regering. Dit zou moeten leiden tot gezamenlijke scenario's waar met behulp van ICT kan worden gezocht naar een antwoord op maatschappelijke behoeften. Ook onderzoekt de Commissie hoe steun kan worden verleend aan projecten

die maatschappelijk van groot belang zijn, zoals innovatieve ICT-oplossingen voor energie-efficiëntie (zie ook voorstel COM(2009)111 en bijbehorende BNC fiche).

Naast het verbeteren van de samenwerking en het tegengaan van fragmentering, wil de Europese Commissie ook de investeringen voor onderzoek en ontwikkeling op het terrein van ICT verhogen. De Commissie stelt voor het bedrag dat in het Zevende Kaderprogramma (KP7, 2007–2013) is gereserveerd voor onderzoek en ontwikkeling op het terrein van ICT te verhogen van 1,1 miljard euro in 2010 naar 1,7 miljard euro in 2013. De Commissie doet een (niet bindende) oproep aan lidstaten om hun nationale programma's vergelijkbaar te verhogen. De Commissie vraagt de lidstaten tevens om in het kader van het cohesiebeleid en clusterbeleid onderzoek en ontwikkeling op het terrein van ICT te ondersteunen.

De Commissie zal onderzoek doen naar het bevorderen van andere vormen van financiering, waaronder aanbestedingen, publiek-private samenwerking en de toegang van ondernemingen tot durfkapitaal, *private equity en kredieten*. De Europese Commissie zal op dit laatste punt een intensievere dialoog tussen investeerders en ICT-vernieuwers ondersteunen en via de communautaire instrumenten waarborgen blijven verstrekken voor investeringen in bedrijven met een hoge groei in ICT (o.a. Europees Investeringsfonds, KP7, andere instrumenten van de EIB, Europese Investeringsbank).

Subsidiariteit, proportionaliteit en financiële gevolgen:

Bevoegdheid en subsidiariteit:

Voor zover tot een beoordeling kan worden overgegaan, is het oordeel positief. Het voorgestelde Europese optreden beperkt zich tot de bevoegdheden van de EG (o.a. verhogen van het eigen budget) en het ondersteunen van de lidstaten, o.a. bij de uitwisseling van leerervaringen. Het Europees optreden is aanvullend t.o.v. de eigen verantwoordelijkheid van de lidstaten. De meerwaarde van het Europees optreden ligt vooral in het verbeteren van de samenwerking tussen lidstaten en tussen alle partijen betrokken bij ICT.

Proportionaliteit:

Voor zover tot een beoordeling kan worden overgegaan, is het oordeel positief. Het voorgestelde optreden ligt in lijn van de geformuleerde ambities in aanverwante Commissie Mededelingen en beleidsagenda's (m.n. de Lissabon Agenda en i-2010, het programma voor de bevordering van de informatiemaatschappij). Nederland maakt wel twee kanttekeningen. Ten eerste is de strategie van de Europese Commissie te veel gedreven vanuit de subsidiemogelijkheden en maakt de Commissie onvoldoende duidelijk en aannemelijk hoe de investeringsimpuls bijdraagt aan concrete economische, maatschappelijke en wetenschappelijke beleidsdoelen. Ten tweede is de strategie van de Commissie te veel aanbodgericht, het zou beter zijn als de Commissie meer vanuit het perspectief van de gebruiker zou redeneren. Nederland kan zich wel grotendeels vinden in de door de Commissie voorgestelde acties.

Consequenties voor de EU-begroting:

Het bedrag dat in KP7 is gereserveerd voor onderzoek en ontwikkeling op het terrein van ICT zal worden verhoogd van 1,1 miljard euro in 2010 tot 1,7 miljard euro in 2013. Dit is al eerder besloten.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid:

Het voorstel heeft geen bindende, verplichte consequenties voor de rijksoverheid.

De Commissie doet een niet-bindende oproep aan lidstaten om de uitgaven aan ICT te verhogen. Nederland kan deze oproep steunen, maar uiteindelijk is het aan de lidstaten zelf om te bezien of zij extra middelen beschikbaar stellen. Nederland heeft met ICT Agenda 2008–2011 een kader geschapen voor de nationale uitgaven op gebied van ICT. Daarnaast kijkt Nederland in het kader van structuurversterking ook naar de mogelijkheden op het gebied van ICT.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland kan zich vinden in de ambitie van de Mededeling om Europa aantrekkelijker te maken voor investeerders en vakmensen op ICT gebied. Nederland erkent al jaren het maatschappelijke en economische belang van ICT voor burgers en bedrijven, de markt, de overheid, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties zoals geformuleerd in de ICT Agenda 2008–2011 en het kabinetsproject Nederland Ondernemend Innovatieland.

Met verwijzing naar het rapport van ICT Regie¹ (naar een infrastructuur voor het wetenschappelijk onderzoek in Nederland) en het Nederlandse standpunt zoals geformuleerd in het BNC fiche over de Mededeling 108 (ICT infrastructuur voor eWetenschap), erkent Nederland tevens het belang van ICT onderzoek en innovatie voor wetenschappelijke toepassingen, onderwijs en onderzoek & ontwikkeling van bedrijven voor toekomstige toepassingen.

Nederland heeft een kanttekening bij de algehele strategie van de Commissie: deze is te veel aanbodgericht en gedreven vanuit de subsidie-mogelijkheden.

Nederland vraagt de Commissie om de gestelde maatregelen en geldstromen beter te onderbouwen en daarbij vanuit het perspectief van de gebruiker te redeneren. De Commissie moet in kaart brengen welke economische, maatschappelijke en wetenschappelijke toepassingen voor de gebruiker van groot belang zijn. De Nederlandse aanpak, waaronder de eerder genoemde ICT Agenda 2008–2011, kan hierbij als voorbeeld dienen. Daarbij zou de Commissie scherper aan kunnen geven wat de industrie zelf doet en wat zij aanvullend nog kan doen.

Medio 2008 heeft het Kabinet de ICT Agenda 2008–2011 aan de Tweede Kamer gestuurd. Het is de ambitie om Nederland in 2015 te laten behoren tot de koplopers in de beschikbaarheid en het gebruik van ICT toepassingen en nieuwe digitale dienstverleningsconcepten. Het Kabinet stelt de gebruiker centraal en benoemt rondom deze een aantal prioriteiten, waaronder eVaardigheden, Elektronische dienstverlening door de overheid en Interoperabiliteit en standaardisatie.

Nederland kan over het algemeen instemmen met de door de Commissie voorgestelde acties en maatregelen, waaronder betere coördinatie en vermindering van administratieve lasten bij stimuleringsregelingen. Dit sluit goed aan bij de Nederlandse maatregelen om stimuleringsregelingen efficiënter te maken, waaronder de herijking van het financieel instrumentarium. Nederland steunt tevens de samenwerkingsplatforms tussen de lidstaten, waar *best practices* uitgewisseld kunnen worden.

Nederland steunt de ontwikkeling van gezamenlijke scenario's waar met behulp van ICT kan worden gezocht naar een antwoord op maatschappe-

¹ Op dit moment bereiden OCW en EZ een Kabinetsreactie voor.

lijke behoeften. Dit past ook goed bij de Nederlandse maatschappelijke innovatieprogramma's (MIA) waarin eveneens een verbinding wordt gelegd tussen het benutten/uitbouwen van innovatieve sterktes en het oplossen van maatschappelijke problemen. Het is hierbij belangrijk om alle relevante actoren, zowel industrieel als maatschappelijk, hierbij te betrekken.

De belangrijkste kanttekening maakt Nederland verder bij het punt van investeringen.

Nederland heeft geen bezwaren tegen het verhogen van het bedrag dat in KP7, 2007–2013 is gereserveerd voor ICT onderzoek en ontwikkeling te verhogen naar 1,7 miljard euro in 2013. Nederland kan de oproep aan lidstaten om de eigen uitgaven aan ICT te verhogen steunen, maar Nederland is van mening dat het uiteindelijk aan de lidstaten zelf is om te bezien of zij extra middelen beschikbaar stellen. Nederland heeft met ICT Agenda 2008–2011 een kader geschapen voor de nationale uitgaven op gebied van ICT. Daarnaast heeft Nederland in het kader van structuurversterking aandacht voor de mogelijkheden op het gebied van ICT. Zo is het SURFnet 7 projectvoorstel gehonoreerd voor € 32 miljoen.